

Chmelu se loni poměrně dařilo

Pěstování chmele má na našem území více než tisíciletou tradici. V současnosti patří Česká republika k největším pěstitelům chmele na světě. V kategorii jemně aromatického chmele, který zastupuje odrůda Žatecký poloraný červenák, patří ČR světové prvenství.

V loňské sezóně u nás chmel lépe prospíval než v té předešlé.

Před více než čtvrtstoletím chmelnice u nás zaujímaly dvojnásobnou rozlohu než v současnosti, přes deset tisíc hektarů. Výměra chmele se postupně snižovala až na historické minimum 4319 hektarů v roce 2013.

Plocha chmele v ČR

Poté se pěstování chmele odrazilo ode dna. Každý rok plocha chmele v ČR vzrůstala až do předloňska, kdy se chmel v ČR pěstoval na výměře 5020 hektarů. Loni došlo k mírnému poklesu na 5003 hektarů.

Navzdory výkyvům počasí, byla loňská sklizeň chmele v České republice velmi dobrá. Podle údajů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) se na našem území loni podařilo sklídit celkem 7145 tun suchého chmele. Z celkového množství šlo o 5474 tun Žateckého poloraného červenáku, 832 tun odrůdy Sládek, 377 tun odrůdy Premiant, 102 tun odrůdy Saaz Late, 92 tun odrůdy Kazbek a 136 tun odrůdy Agnus. Co se týká obsahu alfa hořkých kyselin, vyskytovaly se značné rozdíly jak mezi pěstitelskými oblastmi, tak i jednotlivými lokalitami v rámci oblastí. U Žateckého poloraného červenáku dosáhl průměr alfa hořkých kyselin 3,4 %, u odrůdy Sládek 5,4 % a u odrůdy Premiant 7,1 %.

Výsadba nových chmelnic

Množství informací o současném stavu českého chmelářství zaznělo na Manažerském fóru zemědělců, potravinářů a venkova Středního českého kraje a Ústeckého kraje uspořádaném na půdě České zemědělské univerzity v Praze.

Jak uvedl Ing. Luboš Hejda, předseda Svazu pěstitelů chmele České republiky, v roce 1990 dosahovala výměra chmele na našem území zhruba deset tisíc hektarů. Poté nastal pokles, plocha chmele se u nás snižovala až do roku 2013. Následně se vše obrátilo k lepšímu a výměra chmelnic v ČR se začala rozšiřovat.

Jak už bylo uvedeno, v roce 2019 se u nás chmel sklídl z plochy 5003 ha. Pěstování chmele se v ČR v současnosti věnuje 119 pěstitelů na 199 katastrálních územích. Členové Svazu pěstitelů chmele hospodaří na 92 % celkové výměry chmele. V poslední pěstitelské sezóně se u nás vysadilo 248 hektarů chmelnic. Od roku 2013 vzrostla v ČR plocha pěstování chmele o 684 hektarů.

Nejrozšířenější odrůdy

Pěstitelé chmele v ČR se zaměřují především na naši vysoce kvalitní odrůdu s jemným aromatem Žatecký poloraný červenák, která v současnosti zaujímá plochu 4264 hektarů. Jde o druhou nejrozšířenější odrůdu chmele na světě.

S velkou ztrátou za Žateckým poloraným červenákem je druhá u nás nejrozšířenější odrůda Sládek s výměrou 344 ha a třetí místo zaujímá Premiant pěstovaný na ploše 193 ha. V posledních letech se objevují i různé speciální odrůdy chmele.

K významnějším odrůdám s desítkami hektarů patří Saaz Late, Ag-

nus, Kazbek a Saaz Special. Několik hektarů zaujímají odrůdy Harmonie, Bohemie a Vital. Nyní se v ČR pěstuje v malé míře ještě zhruba desítky dalších odrůd chmele.

Loni dobrá kvalita

Loňská sklizeň chmele udělala našim pěstitelům větší radost než předloňská. V roce 2018 se na našem území vyprodukovalo jen 5126 tun suchých hlávek. Díky nepříznivému počasí měl chmel horší kvalitu, nižší obsah alfa hořkých kyselin. Jak už bylo uvedeno, v poslední sezóně se vykoupiilo 7145 tun při dobré kvalitě.

Výnosy chmele v roce 2019 kolísaly podle podmínek za vegetace v jednotlivých oblastech. Obsah alfa hořkých kyselin u odrůdy Žatecký poloraný červenák dosahoval již zmíněných 3,4 %, což je obvyklá hodnota. Za desetiletí 2009 až 2018 dosáhl průměrný obsah alfa hořkých látek u této odrůdy 3,23 %.

Propad výnosů chmele v ČR v roce 2018 na průměr 0,94 t/ha způsobilo suché a velmi teplé počasí. Třicet tropických dnů se podepsalo na nižších výnosech i kvalitě. Ani v roce 2019 nebyly výnosy chmele rekordní, pohybovaly se kolem 1,43 t/ha.

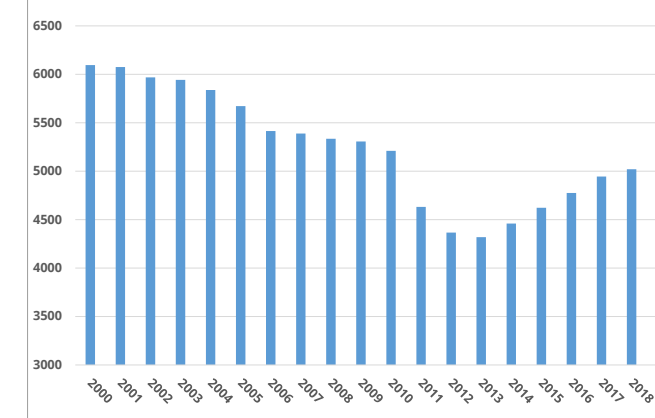
Rostliny chmele v poslední sezóně trpěly příšusky a horkem, kdy meteorologové na našem území zaznamenali 34 tropických dnů, které přicházely už od června. Více pršet u nás začalo až v poslední dekádě července.

Horší a lepší ročníky

Každý rok je úplně jiný. Horší ro-

Plocha chmele v ČR (ha)

Pěstování chmele nebylo nikdy jednoduché, pěstitele vždy něco překvapilo. »Chmel jest rostlinou, u níž překvapení nikdy nejsou vyloučena,« bylo napsáno v časopise Kvas 17. července 1923. A to platí i v současnosti. Nedostatek vláhy by teoreticky mohly vyřešit závlahy chmelnic, které ale v praxi vesměs nejsou uskutečnitelné. Není odkud čerpat vodu. Situaci by napomohlo obnovení rybníků. Někde by byly nutné hloubkové vrty, ale přednost má pitná voda.

Zachytit jarní vláhu

opak v roce 2016 deště přicházely rovnoměrně a díky tomu se jednalo o nejúrodnější sezónu pro naše pěstitele chmele v historii.

Určitou možnost představuje zachycení co největšího množství jarní vláhy. Voda by se zachycovala v nádržích pro pozdější použití. V současnosti bylo vybráno 47 vhodných míst pro nádrže, ale jen ve čtrnácti případech se shodly všechny zúčastněné strany.

Vodní nádrže by mohly být vybudovány v katastrech obcí Šanov, Senomaty nebo Kryty. Po vybudování přivaděče z řeky Ohře by se vodou pro závlahu chmelnic mohly plnit nádrže na Rakovnícku. Ing. Hejda připomněl nezbytnost ochrany chmele. V současnosti ale není do chmelnic povolen žádný herbicid pro aplikaci za vegetace chmele. Svaz usiluje o to, aby se situace v této oblasti zlepšila. Prioritou Svazu pěstitelů chmele České republiky je uspokojit poptávku po jemně aromatickém chmelu.

Text a foto Hana HONSOVÁ

Pěstitelé každoročně budují nové chmelnice.

Kvalita chmele z poslední sklizně byla velmi dobrá.